

KILTE EN ONBEGRIIP BIJ THUISKOMST

Na de bevrijding keerden slechts een paar duizend van de weggevoerde Nederlandse Joden terug uit de concentratiekampen. Ze werden niet door iedereen met open armen ontvangen, zo laat deze documentaire zien.

Het zijn kille cijfers van het NIOD: Voor de oorlog woonden er ongeveer 140.000 Joden in Nederland. Tijdens de Duitse bezetting werden ongeveer 107.000 Joodse Nederlanders en Joodse vluchtelingen weggevoerd naar concentratiekampen. Slechts ruim vijfduizend van hen overleefden en keerden na de oorlog terug naar Nederland. Zestienduizend Nederlandse Joden overleefden door onderduik, circa vijftienduizend vanwege gemengde huwelijken, omdat ze 'halfjoden' of protestants waren, waren gevlucht naar onder meer Zwitserland of in Westerbork waren achtergebleven. Eind 1945 bedroeg het aantal Joden in Nederland ongeveer 36.000. De terugkeerders werden niet met open

armen ontvangen, zo is te zien in de documentaire *Nederlandse Joden na de bevrijding – Terug naar niets, niemand, nergens*. De opa van historicus Michal Citroen ondervond de kille ontvangst aan den lijve. Hij was razend over het 'schunnige' gedrag van de Nederlanders. Citroen: "Over Auschwitz sprak hij amper, maar wel hierover." Overlevenden werden geconfronteerd met eenzelfde kille en onbegrip. Overal ondervonden ze bureaucratische tegenwerking en gebrek aan medeleven.

Besmettelijke ziektes

Dat begon al bij de grens. "Iedereen werd daar geregistreerd en onderzocht op besmettelijke ziektes. Ook werd gekeken of ze wel

recht hadden om Nederland in te komen. Omdat niemand papieren had, volgde een onaangename procedure in opvangcentra." De behandeling van de teruggekeerde Joden was deels verklaarbaar, omdat vrijwel niemand nog wist wat vernietigingskampen waren en wat zich daar had afgespeeld, en in welke omvang. "In Nederland hadden ze de Hongerwinter meegemaakt en sommigen dachten dat er in de kampen voldoende eten was. Het land lag in puin en was failliet, er heerste grote woningnood. Mensen hadden hun eigen problemen."

20.55
NPO 2

NEDERLANDSE JODEN NA DE BEVIJNDING (ZONDAG)